

84(5Қаз)А-5

Д 14

Зекен

ӘБДІҚОЖАЕВА

Қыз
жүрегі



87(0745)7-3
214

Зекен
ӘБДІҚОЖАЕВА

**Қыз
жүрегі**

Өлеңдер



АЛМАТЫ АҚПАРАТ
Алматы,
2009

УДК 821.512.122
ББК 84 Қаз7-5
Ә 14

Әбдіқожаева З.

Ә 14 Қыз жүрегі /Өлеңдер.

Алматы, «Ан Арыс» баспасы,
2009. – 112 бет.

ISBN 978-601-06-0148-2

Оқырман қауым қолына тиіп отырған бұл жинақ – Зекен Әбдіқожаеваның тұсаукесер тұңғыш кітабы. Алғашқы өлеңдері жастардың «Толқыннан толқын туады» атты ұжымдық жинағына енген жас ақын бұл жолы өзінің жырға құштар жүрегінің нәзік лүпілін анық аңғартады, шынайы сыр шерте отырып, өлеңге таласы бар талапкер екендігін айқын сездіреді.

Ә 4702250202
00(05)–09

УДК 821.512.122
ББК 84 Қаз7-5

© Әбдіқожаева
Зекен, 2009

© «Ан Арыс»
баспасы, 2009

ISBN 978-601-06-0148-2

Бірінші бөлім

**МЕН СЕНІ
СҮЙЕДІ ЕКЕМ...**



МАХАББАТ

Жоқ менде білем бөтен үн,
Жырыма теліп өтемін.
Сезімнің шыңы — махаббат,
Жүрегім — сенің мекенің.

Көлінде мені тербедің,
Шөлінде сенің шөлдедім.
Сөзіммен келем кестелеп
Сезімнің сендік өрнегін.

Сыр болып саған ашылам,
Нұр болып шыңға шашылам.
Қызғаныш билеп бойымды,
Мойнына мұңның асылам.

Бермеді ғажап күй тыным,
Кеудеме түйем сый, сырын.
Баурайды нәзік жанымды
Беймәлім сенің сиқырың.

Бағым бол мәңгі менің сен,
Табайын сені егілсем.
Тілің боп сенің сөйлейін,
Тек мендік болып беріл сен.

Қыркүйектің 21-і, 2001 жыл.



Жалт бұрылып қарадың да,
Езу тарттың сәл ғана.
Соған мәз боп жас баладай,
Тұрып қаппын адана.

Неткен сурет осы бейнең,
Көз алдымда тұр әлі.
Махаббаттың аппақ қана
Төгілгендей шуағы.

1992 жыл.



Егер мені шын сүйсең,
Жүрегіңді жұлып бер.
Азабымды көтерсең,
Жылап тұрып, күліп бер.

Отқа түссең мен үшін,
Дұшпанымды жығып бер.
Бақытты еткің келсе егер,
Бақ гүлімді үзіп бер.

Мен деп соқса жүрегің,
Суы болсын бұлақтың.
Танымасаң жаңымды,
Уақытқа сынатқын.

Құсым болып қон десең,
Қайың болып бүр атқын.
Болмаса егер осылар,
Мен өзіңнен жырақпын.

Ақпанның 5-і, 1993 жыл.

ҰНАТУ

Сен, жігіт, маған ұнадың, шыным, ұнадың,
Жібітпей өңім әйтеуір келді сынағым.
Білмеген болып сен жайлы әңгімелерді,
Досымнан оны қайталап тағы сұрадым.

Байқадым тағы, тұрдың сен маған қадала,
Дуылдап бетім, өртеніп денем бара ма?
Жүрегім сонда кеткендей болды теңселіп,
Шапшыды көкке беймаза сезім-шағала.

Қоштасар мезгіл.
Кешіміз бітті қызықты.
Қайтесің сөгіп «жүрекпін» деген бұзықты.
Сыбырлап қана айтып ең екі ауыз сөз,
Қимадым сені.
Жанарың қандай сыр ұқты?

Желтоқсан, 1990 жыл.

ҒАШЫҚПЫН

Шырындай шын от сезімді
Жаныма шипа, ем қылдым.
Жеткізе алмай сөзімді,
Ғашық боп саған мен жүрмін.

Жоқ саған айтар батылым,
Алдымда сансыз бөгет көп.
Жетпейді де оған ақылым,
Сездірмеу ғана керек тек.

Тиісем бардай жырда өшім,
Шыдамды жүрмін ноқталап.
Адамдар ғана білмесін,
Аққулар білсін ақ қанат.

Жұмбақ қой сыры ғашықтың,
Ғашықтық — қандай тәтті ұғым.
Жаным, мен саған ғашықпын,
Балқытты балдай тәтті мұң.

Наурыздың 16-сы, 1993 жыл.



Сезімге табындың ба?
Сағындың ба?
Жүректің әміріне бағындың ба?
Сағыныш жанарыңа сыр боп тұнып,
Жүрсің бе ерік беріп сағым мұңға?

Жоқ, әлде шығардың ба мені есіңнен?
Мен жайлы сыр айта ма жел есілген?
Мен жүрмін махаббаттың әуеніне
Би билеп баяғыдай елесіңмен.

1991 жыл.

АЛҒАШҚЫ МАХАББАТҚА

Жыр арнаймын толғанумен ұзақ түн,
Менен алыс кеткен ай да ұзап тым.
Тұңғыш рет маған арнап хат жаздың,
Тұңғыш рет мен жігітті ұнаттым.

Түстім өзім түсінбейтін халге мен,
Бір күй кештім жоғалғандай әлденем.
Көрсем дейтін пайда болды бір сезім,
Қалды ойын, қалды сабақ, қалды өлең.

Қиялменен бірге қонам, бірге ұшам,
Айтар ойды жүрегіммен ұғысам.
Сен оқыған ашып сынып есігін,
Үзілісте көрінуге тырысам.

Ебін тауып қарсы келсең тіл қатып,
Алушы едім сабырымды ұрлатып...
Қандай ғажап ең алғашқы махаббат,
Сезінудің өзі қандай бір бақыт.

Естіліп тұр әрбір сөзің жаңғырып,
Тәтті сезім жоғалды да, қалды үміт.
Жүрегіме қадіріңді жалау ғып,
Жазып кеттің есіміңді мәңгілік.

Сәуіргің 11-і, 1992 жыл.



Есіме оралады
Өзіңмен танысқаным,
Үміт шың жағалады,
Білсең мен ғарыштамын.

Көзіңнен күлімдеген
Жақындық ұғар жаным.
Сен ғой деп «гүлім» деген,
Қияда тұр арманым.

Бақытым сен бе деймін,
Адасып, кеш оралған.
Мұңыңды сезбегеймін,
Қуаныш тосар алдан.

Көк айдын көңіліме,
Аққу боп қоншы менің.
Аз ғана өміріме
Бақытым болшы менің.

1993 жыл.



Жыр боп түн жүрегімде жаттайтындай,
Күнім бол көз алдымнан батпайтындай.
Бағым бол мен сыйлаған махаббаттың
Асылын өр кеудеңде сақтайтындай.

Айым бол, түннен аулақ адастырған,
Жұлдыз бол арманыма таң астырған.
Мың алғыс жастық шақтың көктеміне
Аққудай екеуімізді жарастырған.

Жүрегім қуанышқа тасып, толып,
Біріміз бірімізге ғашық болып жүр едік.
Енді, міне, армандаймыз,
Қосылар күнге, жаным, асық болып.

Наурыздың 30-ы, 1993 жыл.



Шынымен-ақ сен маған сенбеймісің,
Дегеніме шын сүйсең көн деймісің?
Көзі қиып өзгеге кетер деме,
Көз алдымда тұрғанда сендей мүсін.

Айтқаным, жаным-ау, сенбеймісің?
Сен жоқ жерде қолымнан өнбейді ісім.
Серік болсам өмірлік тағдырыңа,
Бесігінде бақыттың тербеймісің?

Сені сүйем десем де сенбеймісің,
Құшағыма сеніммен келмеймісің?
Жүрегімнің есігін айқара аштым,
Сыңарым боп төріне енбеймісің?

1994 жыл.

ҚЫЗҒАНЫШ

Әсем кештің сазы ма еді
Төбіренткен, тербеткен.
Көңілімнің жазы мені
Жетелейді ол да еппен.

Сендей жанға кездесем деп,
Ойланбастан келмеп пе ем.
От жаныңды сезбесем де,
Қылығыңа шөлдеп те ем.

Сүйген жанның бағымсың,
Алыстағы арман ба ең?
Бойжеткеннің әнімісің
Қол бұлғаған бал дәурен.

Алшақтатып алатындай
Тідесуге жасқанам.
Қолым жетпей қалатындай
Қызғанамын басқадан.

Қаңтардың 1-і, 1992 жыл.



Сен менің арманымсың бұйырмаған,
Мәжнүннің телігендей күйін маған.
Сарғайған саған деген сағынышты
Сиқырлап өлең ету қиын маған.

Сен менің үмітімсің шектелмеген,
Көңілім сен дегенде көкке өрлеген.
Басқаны жақын көріп жар етсең де,
Қайтейін бұл жүректі жек көрмеген.

Сен менің биігімсің шыға алмаған,
Сондықтан қиял тіпті құмар маған.
Сен маған таусылмайтын мұң сыйладың,
Мен саған жүрегімнен жыр арнағам.

Білемін қиял құстай самғайтынын,
Шырын ой арамызды жалғайтынын.
Өзімді, өзгені де қинайтыны —
Әлі де сені ұмыта алмайтыным.

Қарашаның 20-сы, 2003 жыл.

ҚЫЗ ЖҮРЕГІ

Сүйіктім, түсін мені, түсін мені,
Сырымды бұғып жатқан ішімдегі.
Кінәм бар, кешіре алсаң, кеш мәңгілік,
Кінәла тек сүйгенім үшін мені.

Мен сені шын көңілмен ұнатқанмын,
Өзіңе талай-талай сыр ақтардым.
Екеуіміз қоштасқанда күліп тұрып,
Бұрылып кеткеніңде жылап қалдым.

Жүрейін өзге жанның құшағында,
Түсейін, өртенейін құса-мұңға.
Балауса сезімді сен оятып,
Қоштастың уайымға тұсадың да.

Сүйіктім!
Қыз жүрегін ұғын, бірақ...
Ақтарып тұр алдыңда сырын жылап.
Махаббат жүрегіне із қалдырып,
Қызға да қиындығын ұғындырад.

Шілденің 23-і, 1992 жыл.

СЫҢАР ҚАЙЫҢ

Махаббат, саған тағы жыр арнайын,
Әлі тұр ол баяғы сыңар қайың,
Екеуіміз көп жүретін ұзын жолдың
Мойнына тағып кеткен тұмардайын.

Әлі тұр сол ақ қайың өзгермеген,
«Өзіңді сүйем» дейтін өзгерді өлең.
Баяғы балаң жігіт, балауса қыз
Кеткендей гүлін теріп боз белменен.

Тым ыстық көрінеді сыңар қайың,
Өзіне көңілімді бұрар дәйім.
Түбінде мені күтіп тұр ма екен деп,
Қараймын сен жүгіріп шығардайын.

Көрем де ақ қайыңды есіме алам,
Жастықтың қол бұлғайды кеші маған.
Сыздатқан сенің сиқыр есіміңді
Қайтсем мен жүрегімнен өшіре алам?

Наурыздың 12-сі, 2001 жыл.



Бұрын мұндай болатынын кім білген,
Көңіліме қыс келген бе, көктем бе?
Саған қарап жылағым кеп тұрдым мен,
Тереземнің алдынан сен өткенде.

Өкпелеттім сүйе тұра ішімнен,
Қимай тұрдым сен мұңайып кеткенде.
Жүрегімнің сырын кейін түсінгем,
Бармақ тістеп не қылайын өткенге.

Сені әйтеуір бір көруге асықтым,
Қыз жанын ұқ, шыдамдылық жоқ менде.
Сенің тәтті қылығыңа ғашықпын,
Сенің демің тұрарлықтай от деуге.

Сені ойладым аппақ арай таңдарда,
Сені, жаным, жырларымнан жоқтадым.
Басқа жанның құшағына барғанда,
Жүрегімнің ұқтым сен деп соққанын.

1993 жыл.

КІНӘЛАУ

Сені ұнатып қалғанымды білмедің,
Асыл бейнең көз алдымда тұр менің.
Қай арудың бағы екенсің бұйырған,
Маған келген бақ емессің - білгенім.

Асау жырдың ақтарылған кермегі
Екіталай жүрегімді емдері.
Саған, бәлкім, сыр ашпайтын шығар-ау
Ақ қағазға түскен сезім өрнегі.

Қызғаныштың жүр елесі сығалап,
Намыс қыстап, кейде амалсыз жылап ап.
Ұнатқаным үшін емес, мен сені
Сезбегенің үшін жүрмін кінәлап.

Қараша, 1992 жыл.



Не деген жүрексіз ең.
Жалған сүйдің.
Төріне шыққың келді арман, сыйдың.
Табам деп көңілімді гүл ұсындың,
Ішінде тікенектің қалғансимын.

Не керек ез жүрекпен жырымды ұғып,
Кетпексің, сірә, мені сүріндіріп.
Сен мені намыссыз деп ойлап па едің,
Қатеңнің тұрсың жайын ұғындырып.

Демегін: «Сені қалай қия аламын»,
Сездірме алданыштың қиял-әнін.
Өзіңе қандай күні жолыққан ем,
Өзімнен өзім кейде ұяламын.

Маусымның 14-і, 1993 жыл.



Бақытты бол.
Бұл — менің ақ тілегім.
Сен үйлендің.
Сыртыңнан бақ тіледім.
Жүрегімді қызғаныш тілгілесе,
Ақ жүзімді жас жуып жатты менің.

Көз алдымда дүние астан-кестең,
Тұманданды күндерім бастан кешкен.
Елесіңмен арбастым мына жақта,
Сен тыңдайтын
шығардым жақсы әнді естен.

Отқа салдым сақтаулы хаттарыңды,
Сырға толы тамаша бақ та мұңды.
Саған жазған, өтінем, өлеңімнің
Бір шумағын есінде сақтауыңды.

Өмір деген ғажайып сахнада
Бақытты бол!
Айтарым — осы ғана.
Сен деп соққан жүректің, тым болмаса,
Тұрмадың ғой бір тамшы жасына да.

ОРАЛМАДЫҢ

С

Сырым бар маған теліген,
Сүретін өмір менімен,
Жүректің алдың төрін ең,
Білдің бе сен?
Сезім боп алғаш келіп ең,
Кеудеме күй боп еніп ең,
Сүймесем егер сені мен,
Білдірмес ем.

Сиқырым болдың сен менің,
Шырыным болды кермегім.
Айналып неге келмедің,
Тосып едім.
Жүрекке тыным бермедің,
Бесігін мұңның тербедім.
Тағдырға анық көнгенім
Осы менің.

Қол жетпес биік арманым,
Қиялым құшқан заңғарым.
Ғашығым, сенің жан-жарың
Бола алмадым.
Үмітпен атты таңдарым,
Күндерге күнді жалғадым.
Көңілді жырмен алдадым.
Оралмадың.

Наурыз, 2004 жыл

ЕКІ ТАҒДЫР

Сен қайдасың?
Мен қайдамын?
Алшақпыз.
Арамызда алып таулар, бар шат, құз.
Екеуімізге бір-бір отау тәуелді,
Екеуіміз де сағынудан шаршаппыз.

Сен елессің.
Мен сағыммын көлбеген.
Жолымызда тағдырлар тұр көлденең.
Сен ұрланып түсіме енсең, мен саған
Ыстық сәлем жолдап жүрмін желменен.

Сен өлеңсің.
Домбырамен саз қосам,
Сырым аян жүрек қылын қозғасам.
Арадағы өкпе-назды ұмытып,
Қауышатын болар екен кез қашан?

Мамыр, 2003 жыл.



Мүмкін бе сүю өзгені,
Ал өзім жармын біреуге.
Сезімім сол бір кездегі
Кеудемде бірге түнеуде.

Өлеңді ермек етсем де,
Келеді соның елесі.
Қоштасып мәңгі кетсем де,
Ойлаймын оны неге осы?

Арада талай жыл өтті,
Ұмыта алмай жүрмін мен.
Басқаны сүйген жүректі
Жазалай алмас жыр мүлдем.

Сүюдің сырын ұғамын,
Жүрекке қояр жоқ талап.
Тағдырдың құлы шығармын,
Сезімді қойдым ноқталап.

Наурыздың 14-і, 2001 жыл.

МЕН СЕНІ СҮЙЕДІ ЕКЕМ...

Мен сені неге сүйгем осыншама,
Тапсамшы ұмыта алар тосын шара.
Әйтеуір тағдырымыз бірікпеді-ау,
Жылдарға жыл айналып қосылса да.

Арманым — кездеспейтін сағым ұшқан,
Ойымды елесіңнің табы құшқан.
Өткізген тіршіліктің мәнісі не,
Тұратын базбіреуге сағыныштан.

Алам деп құшақ жайып таңды әніммен,
Өзіңді сүйдім анық бар жаныммен.
Ал бірақ екеуімізге лайықты
Бақытқа қол жеткізе алмадым мен.

Қайтейін, ғашық жүрек күйеді екен,
Қауқарсыз қызғанышқа ие де екен.
Жалғыз-ақ білерім де, түйерім де -
Мен сені, сені ғана сүйеді екем.

Маусым, 2004 жыл.



Жырақта жүрмін.

Шыдап та жүрмін, ұқпайсың.
Қинайсың, бәлкім,
ойымнан ұзап шықпайсың.
Жолыңа қарап жүріп-ақ төзім таусылды,
Сағынып салған әнімді ғана құптайсың.

Жырақта жүрмін.

Сынап та жүрмін сезімді,
Ұнатқан жүрек қылмайды керек төзімді.
Күтумен жүрмін қауышар сәтті сарғайып,
Ризамын саған күттіре білген өзінді.

Жырақта жүріп ұқтырдың

жардың бағасын,
Сағынған сайын биіктеп тағы барасың.
Сезімнің шоғын серік деп сеніп үрлеген
Өзімнің ғана бақытым болып қаласың.

Мамырдың 9-ы, 2001 жыл.

АҚҚУЛАРЫМ-АЙ

Дала төсін шарлап,
Биік-биік самғап,
Менен алыс кеткен
Аққуларым-ай.

Сыңарымды іздеп,
Бау-бақшаға жүз кеп,
Жолдарыңды күттім,
Аққуларым-ай.

Жоқ еді ғой кінәм,
Кім айыпты бұған,
Көліңе қон келіп,
Аққуларым-ай.

Сағыныштың сазын,
Көңілімнің жазын
Сыйлар ем сендерге,
Аққуларым-ай.

Сағынамын жылап,
Амал бар ма бірақ,
Махаббатым сөнген,
Аққуларым-ай.

Сүйген жүрек мәңгі
Атқызады таңды,
Сыңарым келер деп,
Аққуларым-ай.

Шілденің 22-сі, 1993 жыл.



Жырым болды көңілдің алданғаны,
Әнім де сол баяғы салғандағы.
Менде ешқандай махаббат болған емес,
Болған күннің өзінде жалған бәрі.

Үй маңында тізілген қара ағаштар,
Қарап тұрған телміріп жалаңаш жар
Әйтеуір мен келгенде осы жаққа
Өткен күннің әуенін сала бастар.

Түсіреді неге еске? Қаламаймын,
Шектіреді жаныма жазадай мұң.
Мөлдiреген алғашқы махаббатты
Қайталанбас бақытқа бағалаймын.

Өткен күнді өштіге қиям, білем,
Тамшыларын көзімнің тыям, күлем...
Менде ешқандай махаббат болған емес,
Болған күннің өзінде қиял кілең.

Шілденің 6-сы, 1993 жыл.



Махаббатты жырыма тірек етем,
Тағдырыңнан бағыңды тіле, көкем.
Жүрегімен беріле сүйген адам
Бақыт тілеп сыртыңнан жүреді екен.

Сене берме елжіреп «сіз» дейтінге,
Келер, бәлкім, күдерін үзбей күнде.
Сен кеткенмен өзгеге айырбастап,
Сүйген адам көрсем деп, іздейтін де.

Толастамай бал сезім, жалын жаны,
Кінә ма екен өзіңді сағынғаны.
Керек-ақ қой сезімге тұрақтылық,
Ол жүрекке тиісті бағынғаны.

Махаббат та — ақ сағым, жиі алдайды,
Бірге жүрер өзімен қиял, қайғы.
Сен сүймейсің сені адал сүйген жанды,
Сен сүйгенмен, сені өзге сүйе алмайды.

Наурыздың 23-і, 1995 жыл.



Сүйем сені,
Сүйіп өтем мәңгілік,
Махаббатты қалықтатам ән қылып.
Жүректерге ешбір бөгет болмасын,
Екеуімізбен жарассыншы сәнділік!



Алғашқы махаббат бәрінен тәтті,
Жүрекке түскен жарасы қатты.
Лүпілдеп жүрек қаласа сені,
Болсыншы деймін қадамың сәтті!



Мен саған құс боп ұшып жетсем бе екен,
Жоқ, әлде көз жасымды төксем бе екен,
Бәрібір қанша жерден болып әлек,
Білмейсің ғашық болып өтсем де сен.



Махаббат бар жерде тәттілік болсын,
Арман бар жерде сәттілік болсын.
Қыздар бар жерде пәк қылық болсын,
Ұлдар бар жерде бақ тұнып тұрсын!

Екінші бөлім

ӨМІР ӨРНЕКТЕРІ





Мен жайында не білсін мына адамдар,
Сүйінгеннен көбірек сынағандар.
Мен сүрінсем, дұшпаным, мәзсің білем,
Мен жыласам, жанашыр, жыламаңдар.

Биіктедім, қыран боп ұштым демен,
Төмендедім, қиядан түстім демен.
Сыбағамды бермеген не айтайын
Мынау сараң тағдыры түскірге мен.

Үлес алдым қайсыбір арманнан да,
Сәттерім бар ойымнан алданған да.
Мен аңсаған бақыттың көгершіні
Кешігуде, сағымға арбалған ба.

Қу жаныма білмеймін не керегін,
Көгерерін, мәңгіге бөгелерін.
Таңғажайып тұрлаусыз дүниенің
Қуып жүрмін әлі де көбелегін.

Қазанның 19-ы, 1992 жыл.

ЖИЫРМА ЖАС

Жиырма кеп көктем,
Жиырма жыл өткен,
Есейткен мені бал күндер.
Толады — ай сезім,
Баладай кезім
Десе де мейлі әркімдер.

Келдім мен бүгін,
Бұлақтай үнім,
Жиырманың биік шыңына.
Аспаным нұрлы,
Бастадым сырлы
Өмірдің мәнін ұғына.

Толқын боп көлде,
Қорған боп желге
Тұрамын, келмес мұң маған.
Ғаламның сырын,
Көңілдің гүлін
Желпитін кәусар жыр жазам.

Түндерден тылсым,
Күндерден бір күн
Кетсем де мәңгі жырақтап,
Маржанын жидым,
Күмістен құйдым,
Жырларым қалсын тұрақтап.

Шақырған шыңдар,
Бау-бақша гүлзар,
 Бақыттымын деп айта алам.
Өкінгін мейлі,
Бекінгін мейлі,
 Жиырма жас келмес қайтадан.

Шілденің 21-і, 1992 жыл.

БАҚЫТЫМДЫ ІЗДЕП ЖҮРМІН

Арайланған ақ таңымнан,
Күн нұрынан ақтарылған,
Гүл жайнаған бақтарымнан
Бақытымды іздеп жүрмін.

Өмірімнен мені өсірген,
Ұзақ жолдың белесінен,
Көңілімнің кемесімен
Бақытымды іздеп жүрмін.

Ақындардың жырларынан,
Жүректердің сыр-бағынан,
Сезімдерден нұр дарыған
Бақытымды іздеп жүрмін.

Шабытыма шабыт берер,
Жан сырымды анық көрер,
Дұшпанымды танып берер
Бақытымды іздеп жүрмін.

Жылт-жылт еткен үміттерден,
Жаны жайсаң жігіттерден,
Болашақтан үміткерден
Бақытымды іздеп жүрмін.

Ақ қанатты тілегіммен,
Жырға толы жүрегіммен,
Шынымды айтсам, бұл өмірден
Бақытымды іздеп жүрмін.

Наурыздың 12-сі, 1992 жыл.



Налыма, жүрек, қамығып,
Қол бұлғайды әне сан үміт.
Жетейін мен де асқарға,
Жастықтың жарқын әнін ұқ.

Сенсің ғой күміс үнім де,
Қайғырма, жүрек, күлімде.
Дұшпанға әлсіз қырымның
Білдіре көрме бірін де.

Ауыртпа жанды, жүрегім,
Табады дейсің кім емін.
Налысаң, қалай жадырап,
Қайғысыз жандай күлемін.

Тоқтама жүрек-өмірім,
Көңілдің жықпа сенімін.
Артымда ізім қалсын деп,
Бағымды жырға телідім.

Арманым менің алыста,
Жеткізші, жүрек, ғарышқа.
Тілерім сенен жалғыз-ақ
Бағыма тапсыр, табыста.

Наурыздың 10-ы, 1993 жыл.



Төсектен түртіп ояттың мені,
жырларым,
Сезіммен бірге қиялға
бастың бірге адым.
Беймаза бір күй кеудемде
қалды қонақтап,
Ұйқымды шырын ұрладың.

Жаныма жақын жаралған
өзің серік пе ең,
Шуағым сенсің кеудемнің
тоңын еріткен.
Өзіңе жүрмін арманнан
орын бөліп мен,
Болуы бұлай неліктен?

Ақпанның 10-ы, 2002 жыл.



Жырды сүйем,
Сеземін бір ғажабын,
Ұқсатамын нұрланған Күнге ажарын.
Сәулесінен тіріліп тіршілігім,
Бұл өмірді жырлаған — жырлағаным.

Жырды сүйем.
Садаға алтын басым,
Жалын атып жанарым жарқылдасын.
Өзегіне от түсіп өлеңімнің,
Дариясы бағымның сарқылмасын.

Жырды сүйем.
Балауса, балдырған үн,
Тасты ерітіп, адамның жандыр жанын.
Болашақтың берейін сыбағасын,
Барым — осы, мұраға қалдырғаным.

Жырды сүйем.
Қаным бар мүсінінде,
Тиістімін алдында кішіруте.
Мәртебесін көтеріп туған тілдің,
Асқақтығын парызым — түсіну де.

Жырды сүйем.
Сүйемін, өлең, сені,
Бақытымның баянды бол өлшемі.
Ақиқаттың мініп ап сәйгүлігін,
Жан-тәніммен жырлаумен келем сені.

Шілденің 7-сі, 1992 жыл.



Өлеңнің іздеп өткелін,
Мұңға да жиі беттедім.
Ақылдан асып өтпедім.
Қиналған шағым көп менің.

Өлеңнің іздеп асуын,
Болмашы сәттен тасыдым,
Сағым да сынды. Жасыдым.
Жасымды төктім жасырын.

Өлеңнің іздеп беткейін,
Қатардан қалдым көп кейін.
Ашуға еріп кетпейін,
Бағымды басқа теппейін.

Өлеңнің іздеп заңғарын,
Сыбаға-сырды арнадым.
Үмітке тілек жалғадым,
Бетімнен бірақ танбадым.

Өлеңнің іздеп мекенін,
Шарладым Күннің етегін.
Арманның ұстап жетегін,
Өмірден күліп өтемін.

Қарашаның 20-сы, 2003 жыл.



Түңілген шақта ұғатын мені жыр ғана,
Жыр деген пірім бағынбас сұмға, мұңға да.
Жетелеп жүрген төтелеп бірден биікке
Жұлдызымды жырым,
бақытым сенсің бір ғана.

Іздеймін жырды.
Жырларым табар мені іздеп,
Тербейді әлем екеуін шалқар теңіз боп.
Мақсаты бірге ескек пен қайық секілді
Жаралған ба екен жыр, сірә, маған егіз боп.

Сезімнен нәр ап бүр атты қанша
жыр-шынар,
Тілеуін тілеп бағымның, бәлкім, тұр шығар.
Кей жырым кетті қызымдай тауып өрісін,
Кей жырым қонған тұғырын тауып
ұл шығар.

Жырларым — назым,
жайнаған жазым, ажарым,
Тайдырма батыл бағыттан мені тәж-арым.
Сарқыла көрме, тірліктің тәтті сағаты,
Жырыммен жүрмін өмірдің
шарлап базарын.

Сәуіргің 5-і, 2001 жыл.



Жүретін сәтте гүл жиып,
Басыма сансыз мұңды үйіп,
Отырам ойға шырмалып,
Сезімге сүңгіп тұңғиық.

Оңаша қалып өлеңмен,
Сырымды санға бөлем мен.
Басымды әрең босатам,
Жыр деген жіпсіз көгеннен.

Ұйқыға кетсе тіршілік,
Мен жатам терең күрсініп,
Шыңында тұрып қиялдың,
Арманға тәтті тұншығып.

Табылар өмір нәрі әннен,
Үміттің шамын жағам мен.
Шабыттан тамған тамшының
Сәулесі болып қалам мен.

Қарашаның 13-і, 2000 жыл.



Өмірім текке өтпесін деп,
Бақытым шет кетпесін деп,
Қайғыны беттетпесін деп
Өлең жазам.

Болашақ нұрлы болсын деп,
Әр күнім жырлы болсын деп,
Жүректер сырды ұғынсын деп
Өлең жазам.

Қазынам өлеңімде деп,
Адаспай келемін бе деп,
Ұрпаққа берерім де деп
Өлең жазам.

Ақынның жалғасымын деп,
Шабыттың арнасымын деп,
Сезімді жалғасын үн деп
Өлең жазам.

Шығатын заңғарым — осы,
Жетелер арманым — осы,
Өмірден алғаным — осы
Өлең ғана.

Қарашаның 21-і, 2003 жыл.



Ақын деген —
өнердің бәйгесінде сәйгүлік,
Мәресіне жетпейтін
баяу желіп, жай жүріп.
Өз қолымен біртуар
Құлагерін жоғалтып,
Санын соғып қалатын
қалың елі қайғырып.

Ақын деген — жарқ еткен
келте ғұмыр, жасын ғой,
От тұтанып тілінен,
үзілмейтін басында ой.
Ет жүрегі елжіреп, елім десе езілген
Өр халқымның ұлдары —
Махамбет пен Қасым ғой.

Ақын деген — қыран ғой
сүйген шыңын ақ таудың,
Бөтен оған менмендік,
оған тіпті жаттау мұң.
Қияда оның мекені, қияда оның қазасы,
Ал биікке сыйымсыз
даттаудың не мақтаудың.

Ақын деген — от, білем,
кеудесіне шоқ көмген,
Жалын болып шарпиды
көмейіне кептелген.
Бұл ғұмырда лапылдап
жанып өту жақсы ғой,
Тірлігінде бірде-бір тұтана
алмай кеткеннен.

Ақын деген мұра деп
айтам тағы тосылмай,
Жүрегіңе жол тауып
сыр шертеді досыңдай.
Тірлігінде тағдырын
не десеңдер, о деңдер,
Ақын деген таусылмас
қазынаң бар осындай.

Қарашаның 17-сі, 2003 жыл.

КӨШЕДЕ

Топ адамның ішінде сенделемін,
Кесіп өттім көшенің көлденеңін.
Қиялымда арманның асыл жырын
Тұлпарына үміттің өңгеремін.

Тізбектеліп ойыма келеді өлең,
Шабытымның ырқына көне берем.
Айтысамын өзіммен-өзім болып,
Қысыламын көшеде неменеден.

Мейлі көрген адамдар жынды десін,
Асыл жаным жадырап шын күлесің.
Көкейіме жыр жолы оралғанда
Күн көңілім онсыз-ақ гүл білесің.

Шабыт қысып көшеде жүріп келем,
Жаңа өлеңге қол созып үміттенем.
Жырға толы жүрегім жарылардай
Бара жатыр шымырлап тұнып денем.

Қыркүйектің 15-сі, 1992 жыл.

СЕН МЕНІ ТҮСІН

Сен мені түсін.
Түсінбей қалып жүрме сен.
Білесің оны, өлеңсіз қалай күн кешем.
Білгенге терең өмірдің өзі өлең ғой,
Өлеңсіз, бәлкім, өмірдің мәнін білмес ем.

Өлеңнен көрем сезімнің албырт сәттерін,
Өлеңнен табам арманның асқақ бақ-төрін.
Бақытым менің тұрғандай өнер көгінде,
Бағыма мені жеткізер өзің боп көрін.

Сен мені түсін.
Түсіну — сенің парызың.
Қағазда жатыр жақсылы-жаман әр ізім.
Болымсыз нәрсе мен үшін таудай көрініп,
Болмашы нәрсе қинайды мені таң ұзын.

Сен мені түсін.
Басқалар қайдан түсінсін,
Тағдырым мейлі көңілге кірбің түсірсін.
Әйтеуір менің өлеңге құмар жүрегім
Мәпелеп, баптап,
жыр құсын биік ұшырсын.

Қазанның 19-ы, 2000 жыл.

БАҚЫТ ДЕГЕН...

Бақыт деген не өзі?
Бақыт деген...
Тауқыметін тағдырдың татып келем.
Жеткізбейді бақыттың көкжиегі,
Күнделікті тірлікке батып кедем.

Бақыт дейді біреулер ақша, байлық,
Берсін дейді біреулер асқа байлық.
Бала дейді бақытты баласыздар,
Үй болудан қашады жастар айнып.

Бақыт деген көзіңе көріне ме,
Махаббаттан іздейміз тебірене.
Бақыт деген шығу ма сүйретіліп,
Қызметтің өріне, төріне де.

Кенелгіміз келеді мол бақытқа,
Мейірімге жатса да тоң қатып та.
Тіршілікте пендеге не жетпесе,
Ұқсайды екен, о, тоба, сол бақытқа.

Ал мен үшін бақытым — тәтті өлеңім,
Тәтті өлеңнен бармақтай бақ көремін.
Мүмкін емес сияқты адасуы
Бақытыма бастаған ақ кеменің.

Сөуірдің 7-сі, 2001жыл.

ТҮН

Түн. Отырмын сезімге ерік беріп,
Бір құдірет лап етті төніп келіп.
Саз-сағыныш жүректіелжіретіп,
Керуенімен уақыттың келіпті еріп.

Түн. Барамын ойлардың жетегінде,
Селт етпеймін беймәлім бөтен үнге.
Махаббаттың мәңгілік әнін шырқап,
Қиялыма, білмеймін, жетемін бе.

Түн тәттімді қоймайды ұрлағанын,
Сондықтан да ашпаймын сыр қамалын.
Байқаусызда жоғалтып алам ба деп,
Айналдыра қоямын жырға бәрін.

Қаңтар, 2005 жыл.



Өмір — бәйге.
Шындық деген — Құлагер,
Оған куә зарлы заман, құба бел.
Қара бүркіт жұдырықтай бұлбұлды
Қанатымен қағатынын ұғады ел.

Ақандар аз шындық үшін күресер,
Ұрпақ келіп, мейлі қанша ұл өсер.
Көзінді ашып айналаңа қарашы,
Батыраштың ізбасары кіл есер.

Шын жанашыр еді нағыз Күреңбай,
Күреңбай да мына өмірден жүр оңбай.
Әдейілеп жауыздықтың қақпаны
Жатып алды жолына кеп жылаңдай.

Ізі бар тек, өзі кеткен шындықтың,
Ордасы көп жала менен сұмдықтың.
Билік пенен күштіліктің ауылын
Жағалап жүр күні үшін Бірлік сұм.

Қолы қысқа кедейліктің қайда да,
Жағымпаздық жеткізіп жүр Айға да.
Бас бәйгені інде жатып аласың,
Алып, беріп жарай жүрсең пайдаға.

Өмір — бәйге.
Шындық деген — Құлагер.
Оған куә зарлы заман, құба бел.
Құлагерге мінсем дейтін Ыбанның,
Әттең, тілі жоқ екенін ұғады ел.

Наурыздың 25-сі, 2001 жыл.



Білсеңдер ғой.
Мына өмірден шаршадым.
Жеңді ақыры қаумалаған барша мұң.
Ертеңіме қызықпаймын.
Тек қана тыныштыққа
алаңдайды аңсарым.

Көңіл қалды.
Күдер үздім үміттен,
Кездерім көп қараған да күдікпен.
Өмір деген ұқтым өлең емесін,
Алданыппын арман қуып жүріп мен.

Арман-арман.
Арман арбап жырақ жүр,
Беймәлімдеу кімді, нені сынап жүр.
Ал үмітім шырақ алып соңында
Ағыл-тегіл әлі күнге жылап жүр.

Мен аңсаған бақыт тіпті жоқ маған,
Қарсы келер тағдырыма жоқ шарам.
Ашынғанда ашуыма от қойып,
Өз отыма өртенуге шақ қалам.

Мамыр, 2003 жыл.



Бүгін менің көңілім алабөтен,
Іздейтіндей тірліктен дара мекен.
Адам қашан аңсаған ақ арманын
Қиялының төрінен табады екен?

Ақ сағымға айналар үміт неге?
Бақыт неге салмайды күліп келе?
Ар өлшемі — адалдық, адамдыққа
Неге адамдар қарайды күдіктене?

Сенім неге сарқылған санамыздан?
Өсек неге алады жағамыздан?
Шындық қалай көрмейді ақ-қараны?
Осыны ойлап көңілім алағызған.

Күй кешемін шаттықтың шырқын бұзып,
Күрсінемін кеудемде күлкім бұғып.
Тірлік пе, әлде тағдыр ма, түсінбеймін,
Жіберді ғой адамды бір түрлі ғып.

Ақланның 28-і, 1999 жыл.

ҚАЙРАУ

Қайрайын өзімді-өзім,
Жігерім, көз ілмегін.
Сырымның қаламаймын
Көзімнен сезілгенін.

Тоқтарым — төзім менің,
Жүрегім езілмегін.
Мәңгілік бал татыған,
Суалма, сезім-көлім.

Еңкейме, еңсем менің,
Сабырым, теңселмегін.
Ақылым, абыройым,
Жырыма болшы өрнегім.

Қуат бол, асыл әнім,
Ақиқат — бас ұрарым.
Тек қана армаңыма
Тағатсыз асығамын.

Ақпанның 13-і, 2004 жыл.



Жақсылар үшін мына өмір
Ғұмыры қысқа, біле біл.
Мәресін ойлап жетпеген,
Өкіне тұра шын егіл.

Жақсылар үшін тіршілік —
Аз ғұмыр кешкен бір шыбық.
Жемісін күткен көре алмай,
Қаласың терең күрсініп.

Жақсылар үшін бұл ғалам
Тұрмайды ұзақ тыңдап ән.
Сағымның мініп тұлпарын,
Бір күні қолын бұлғаған.

Толғағы ащы тұрмыста
Шындықты айту қылмыс па?
Өмірден менің түйгенім —
«Жақсының күні тым қысқа».

Желтоқсан, 2002 жыл.



Өмір деген секілді
 диірменнің тасындай,
Біреу жүрсе бақ тілеп,
 біреулер бар қасымдай.
Найзағайдай жарқ етіп
 кейде шығам серпіліп,
Жауатұғын күндей боп
 кейде жүрем ашылмай.

Қуаныш пен қайғының
 алмасуы жиірек,
Көңілімнің жабырқап
 мұңаятын күйі көп.
Үсті-үстіне төпелеп
 азап күндер келсе де,
Қабылдаймын тағдырдың
 лайықты сыйы деп.

Мынау құнсыз тірліктен
 сәтсіздікті көп көрем,
Аяғымнан шалатын
 жауыздықты жоқ деп ем...
Ұлы жолдан шындықтың
 ауылына бастайтын
Орап жатқан көмкеріп
 қып-қызыл бір шоқ көрем.

ОТЫЗҒА КЕЛДІМ

(Мұқағалиша)

Ақылдың бағып қабағын,
Әніне салып сананың,
Аялап ұл мен қызымды,
Отызға келдім, қарағым.

Шыдамды серік, дос көрдім,
Өмірдің мәнін ескердім.
Артыңда қалып асылың,
Отызым, төрлет, қош келдің!

Кешірім етіп кішіге,
Сүйінем үлкен ісіне.
Ұяла қарап он сегіз,
Кіреді кейде түсіме.

Сырласпай қайың, тал бүгін,
Айтпайды ғашықтар жырын.
Қарайлай туған-бауырға,
Сен келдің, отыз — тағдырым.

Аңсатып жастық елесін,
Несіне қинай бересің.
Ендігі бақыт, бағыма
Өзің бол, отыз, төрешім.

Кеудеме көмген мол тәттім —
Куәсі келмес сол шақтың.
Бірғала басып, отызым,
Мойныма тақтың моншақ-мұң.

Шілденің 21-і, 2002 жыл.



Алып шыңдар!
Ұлысың, алыпсыңдар,
Көзім тіксем кеудемнен ән ұшқындар.
Сыр бермейін дегендей демің жұтып,
Аяқ асты томсара қалыпсыңдар.

Жүрегімнің ұғар ма ең ән атасын,
Жаз көңілді өзіңе қаратасың.
Гүлің болсам деп едім жарып шыққан
Сені басқан кеудеңнің қара тасын.

Мейлі үндеме, қазына сырыңды ұғам,
Құмарлығым артады бұрынғыдан.
Биігіңе ғашық боп, биіктікті
Өзгелерге жырыммен ұғындырам.

Сәуіргің 8-і, 1993 жыл.



Тауды аңсаймын,
Биігін, шоқыларын,
Көкейіме көп одан тоқығаным.
Ақ шыңына үздігіп телміретін,
Жанарымнан қадалған оқы бәрін.

Тауда өстім, есейдім тағы сынды,
Самалынан үйрендім қауышуды.
Жақсы көрем шық кешіп жалаң аяқ,
Атқа мініп желменен жарысуды.

Ізім жатқан жағаңда қаншама мың,
Бір ішсем деп бұлақтан тамсанамын.
Шапқылаған бұйра жал өзенінің
Соңында жүр жыр болып аңсаған үн.

Сағынышым ып-ыстық от қой менің,
Ой жеткенмен жатады жетпей дерім.
Ескерусіз қалдырған бір тасыңда
Желбіреді бал дәурен көк көйлегім.

Кім терді екен қызыл шоқ гүлдеріңді,
Соны ойласам көңілім мүлде мүңды.
Арманым жоқ бір шарлап сайларыңды,
Өле кетсем құшақтап бір беліңді.

Тамыздың 22-сі, 2003 жыл.

КӨКТЕМ

Жаңарған өлке.
Көкпеңбек желек.
Жаныма нұрын төккендей кенет.
Жүректі тербеп сағыныш-сиқыр,
Көңілді бір сәт кеткендей елеп.

Жайнады далам гүлдері билеп,
Еркелей берді құшаққа жи деп.
Мендегі тұңғыш гүл-сезім көктем
Жазына қарай барады сүйреп.

Көктемді күтіп жүр едім көптен,
Табиғат, бақыт тіледің неткен!
Жайқалам гүл боп, құлпырам мен де,
Жыр тұнған менің жүрегім — көктем.

Наурыздың 11-і, 1993 жыл.

ЖҮРЕГІМ БАР...

Достарым бар, қуансам, қуанатын,
Жұбатсам, жұбанатын,
Көгершін тілегімді
Өзімдей құп алатын.

Арманым бар сағымдай жеткізбейтін,
Елестей өпкізбейтін,
Жыр толы жүрегімді
Дәрменсіз, отсыз дейтін.

Мақсатым бар шыңыма қонсам деген,
Ұлы ұстаз болсам деген,
Тағдырдың ызғарына
Шалынып, тоңсам да мен.

Жырларым бар қырандай қалықтаған,
Осалдық танытпаған,
Бақыттың мекеніне
Үмітін бағыттаған.

Жүрегім бар намыстан жарылардай,
Шындықпен танылардай.
Іздеуден ақиқатты
Жүр бірақ арыла алмай.

Қазанның 18-і, 1992 жыл.



Мені, жарым, Күн дегенің —
Көңілімді ұққаның.
Қолым жетпес шың дегенің —
Арманымды ұққаның.

Қызғалдақтай гүл дегенің —
Нұр жанымды ұққаның.
Сенің жалғыз «жүр» дегенің —
Асқарыма шыққаным.

«Жанарыңнан мұң көремін», —
Деме бірақ, өтінем.
Қамшы сапты бұл ғұмырда
Мұңаймауға бекіп ем.

2000 жыл.



Ойыншыққа таласқан бала сынды
Қоя алмадым сенімен таласымды.
Көңіліме жақпаса кей істерің,
Бәйек таппай жаным да аласұрды.

Түсінбей де жатасың өлеңімді,
Тіпті ондайда білмеймін не дерімді.
Тағдырыңа осынау сен ырзасың,
Таба алмаймын мен болсам керегімді.

Міне, осылай таласым басталады,
Ыза кернеп, көзімнен жас тамады.
Кешірмеймін жырымды түсінбесең,
Келтірмейді қиындық басқалары.

Мейірімді ондайда сарқып қалам,
Алдай салсаң қайтеді.
Шалқып қалам.
Мені сүйсең, көнесің азабыма,
Өлең – өмір бәрінен артық маған.

Шілде, 2003 жыл.

ҚАРАША

Ұлпадай мамық жаныма
Тағдырдың сызы батқандай.
Бақытым күткен сағына
Алыстап бара жатқандай.

Сезіммен жүрмін арбасып,
Жырларым түсіп араша.
Шаттық пен мұңым алмасып,
Тағы да келді қараша.

Кездестім көңіл күзіне,
Көзімнің жасы тыйылмай.
Үмітпен күткен үзіле
Бармақтай бағым бұйырғай.

Төзімнен мезі болғандай
Сағыныш гүлі солыпты-ау.
Арманға барар жол қандай,
Мен үшін өлім — жолықпау.

Көрсетіп маған тым қысым,
Барады көңіл қайда алып.
Жалғыз-ақ қимай жыр-құсым
Кете алмай жүрді айналып.

Тағдырмен қойман таласа,
Беремін жеңіс тізгінін.
Сыр аштым саған, қараша,
Түсінер дейсің бізді кім.

Қараша, 2003 жыл.



Қалай-қалай өзгереді бұл әлем,
Түсіне алмай жүрмін бе әлде мына мен.
Ұстатпайды тіршіліктің тізгіні,
Тағдырымды бір арнаға бұрар ем.

Түлкі бұлаң үміт арбап әр күні,
Жүрегімді өкініш-өрт шарпыды.
Арманымды шолып қана қайтамын,
Маған серік қиял-құсым арқылы.

Жақындатты қайғысын да, мұңын да,
Сырт қараушы ем азап деген ұғымға.
Дүниенің дәл мен үшін оң-солы
Бірдей болып кеткендей ме шынында.

Үзілмеген үмітімнің тәтті үнін
Неге ғана естімейді шаттығым.
Өзім жазған өлеңдердің кей кезде
Танымай да қалып жүрмін авторын.

Ақпанның 14-і, 2004 жыл.



Шаршадым, балам!
Шаршадым мынау тірліктен,
Суалды санам
Езілді еңсем мұң-жүктен.
Несіне сенен сырымды
 қалам жасырып,
Бұл күнде жүрмін жігерім
 құм боп, жүнжіп мен.

Қамықтым кейде реңсіз атып
 әр таңым,
Салмайды көңіл жастықтың
 іңкәр мәрт әнін,
Жабыққан сәттің жанарға
 сіңген бояуын
Тағдырға ғана артамын.

Сен жайлы ғана ойларым
 алға жетелер,
Бір ауыз сенің сөзің-ақ мені етеді өр.
Балаға деген ананың тәтті тілегін,
Тәңірім, қабыл ете гөр!
Тәңірім, қабыл ете гөр!

Ақпан, 2004 жыл.

АРМАН

Тағдырыма айтылар өкпем де көп,
Арманға да түске еніп кеткен кенет.
Өкіндіріп өкініш өткен бөлек,
Ойламаған бақытқа жеткен бөлек.

Әркімнің өз мұңы бар, тәтті арманы
Жылап-жылап алатын шақтардағы.
Бара жатыр кеудемде тасқа айналып
Өзім татқан уымның қатпарлары.

Ой келеді басыма жиі бөтен,
Қу тірліктің бұлыңғыр күйі ме екен.
Үмітің бар алдағы арманыңа,
Артта қалған арманың қиын екен.

Қайта оралып кейінге қиялдайсың,
Тәттілерін өткеннің жия алмайсың.
Егер келсе өмірің өзгертуге,
Бақытыңды қолыңнан құярдайсың.

Жырым осы өкпешіл танытты ойды,
Көре алмадым өз басым, анық тойды.
Бір арманым өзімді шығарып сап,
Қолын бұлғап соңымда қалып қойды.

Наурыздың 12-сі, 2001 жыл.



Дәрменсізбін алдыңда тағдырымның,
Сан құладым, сүріндім, сан бүліндім.
Көңілімнің айнасын мұң торлады,
Іесе алмай сазына ән-ғұмырдың.

Қарсы алмады ойымды шаттық алдан,
Орамалын бұлғады аққу-арман.
Сырларымды бөлісіп түн баласы,
Өз қолыммен у таттым тәтті балдан.

Ұя салып санама қиял қарық,
Қалып жүрмін үміттен жиі алданып.
Ерітіп ап қайғының жалынына,
Іздеп жүрмін өзімді құяр қалып.

Желтоқсан, 2002 жыл.

ТАҒДЫР

Мен жыладым.
Зар жыладым, өксідім,
Байғұс жүрек аласұрып кешті мұң.
Тіршілік те сезе алмады-ау жанымды,
Жанашыр боп қата алмады-ау ешкім үн.

Мен өкіндім.
Өз отыма өртендім.
Азабымды жыр ғып желге шертем мың.
Қуана алмай қалам ба деп қорқамын,
Шын туғанда бар қайғыны серпер күн.

Ей, тағдырым!
Сырым аян өткерген
Өмір деген бақыт екен деп келгем...
Адам, сірә, бар ма екен, білмеймін,
Мендей сені жек көрген.

Тамыздың 22-сі, 2003 жыл.



Қарашы.
Жанарымда мұң бар ма екен,
Өкініп, өксіп өткен жылдарға тең.
Арманның сәулесінен мөлдіреген
Қаншалық сен танитын сыр қалды екен.

Қарашы ақ қырауға шашымдағы,
Алдымнан күнім күліп ашылмады.
Шашымның әрбір талы әр күн болып,
Жанымның жапа шегіп «аһ» ұрғаны.

Мән беріп тағдырыма қарашы бір,
Айқастым, ырыдастым.
Таласы — жыр.
Баянсыз, бақсыз кешкен ғұмырым мен
Бұл күнгі мың жырымның бағасы бір.

Шілденің 15-і, 2003 жыл.



Жыла тағы.
Жылай түс.
Жыла, жүрек.
Қайтем аңсап бақытты тұрағы жоқ.
Өткенімді ақылмен сараласам,
Бұрыс кеткен кезім бар бір-ақ рет.

Бір қатеден қаншама у іштім мен,
Өрт жайлады ішімді.
Қуыс кеудем.
Құрай алмай құм болған жігерімді,
Сыр бермеуге дұшпанға тырыстым мен.

Көк тұманы көңілдің сұйылмады,
Ғайып болды арманым қиырдағы.
Қилы-қилы тағдырдың арасынан
Осы шығар Тәңірдің бұйырғаны.

Бір-ақ қате — тұздығы өмірімнің,
Түземек боп қатемді көп үңілдім.
Ұстараның жүзіндегі бұл ғұмырда
Бал татитын бақыт жоқ.
Соны ұғындым.

Шілденің 21-і, 2003 жыл.

Үшінші бөлім

АРНАДЫМ САҒАН...



ҚЫЗДАРҒА

Қыздарды теңеп гүлдерге,
Мақтана жырлап жүр ағам.
Шаттанып олар жүргенде
Толқымай қалай тұра алам.

Айға да теңеп біздерді,
Балап та сонау жұлдызға.
Көркейтiп шексiз түз, белдi
Шыныменен-ақ тұрмыз ба?

Қыздарды көрсем мен бүгiн,
Жаным тым қатты қиналар.
Тарылып сонда кең ғалам,
Жүрегiм мұңға шырмалар.

Талғамай iшiп шарапты,
Мұншама қайда барасың?
Темекiң көптi қаратты,
Қоздырып ашу жарасын.

Шаштарың қайда демедi,
Белiңе түскен өрiлiп.
Көйлектiң қайда дерегi,
Тiзеңдi жапқан төгiлiп.

Басқасы емес, ар қайда,
Бетiңде тұрған шуақ боп.

Қалды ма ұят шалғайда,
Жаныңа келген қуат боп.

Тілің де кетті түрленіп,
Қасиет қалып құздарда.
Жасанды, бөлек түрге еніп
Керегі жоқ-ау қыздарға.

Өртенбек түгіл жалынға,
Біздерді көрген азамат
Бүгінгі өмір таңында
Табанға тастар табалап.

Гүл емес, күл боп барамыз,
Арзандап кетті бағамыз.
Төмендеп кетті санамыз,
Кінәні кімнен табамыз?

Ақылмен екшеп қараңдар,
Дұрысын айтшы, адамдар!

Қарашаның 6-сы, 1991 жыл.

ЖІГІТТЕРГЕ

Қадамыңды туғанда сынап таңдар,
Абыройдың ақ туын құлатпаңдар.
Ей, жігіттер, сендерге айтарым — сол,
Еркелесін, қыздарды жылатпаңдар.

Болмайды деп қызықтан жырақтауға,
Бола ма әсте мезгілсіз мін аттауға.
Өндім десең ананың ақ сүтінен,
Тиіссiңдер қыздарды жылатпауға.

Үміттенсең бақыттың олжасынан,
Ашуланба, оталма болмашыдан.
Қыз дегенің — ұрпақ қой, ұрпағыңның
Қорқу керек әрдайым көз жасынан.

Әр тағдырдың қалаймын гүл атқанын,
Жетпесе екен құлаққа жұбатқан үн.
Ал, жігітім, жылатсаң қыз ғұмырын,
Өміріңді өзіңнің жылатқаның.

Қазанның 26-сы, 2002 жыл.

ЖҰБАЙЛАРҒА ТІЛЕК

Жас жұбайлар!
Құтты болсын тойларың!
Орындалсын тәтті, шырын ойларың.
Шыңға біткен қос бәйтерек секілді
Арманыңның асқарына бойлағын.

Махаббаттың тербетіндер бесігін,
Бірге ашыңдар бал бақыттың есігін.
Пәк сезімді алақанда аялап,
Бір-біріңе жасай білгін кешірім.

Айырмасын күлкісінен бөбектің,
Бұл өмірден қайғы-мұңсыз боп өткін.
Махаббаттың айдынында жарасып,
Құшақтарың жазылмасын демекпін.

Қыркүйектің 20-ы, 2001 жыл.

АНА ТІЛЕГІ

Айғанаға

Боялып Күн нұрына тұлымшағың,
Аттадың ақ орданы, құлыншағым.
Білімнің қанып ішіп көусарынан,
Әрқашан адалдықтың үнін сағын.

Жарасып тал бойыңа балалығың,
Кеудеңе ізгіліктің қада гүлін.
Жүрегі қуаныштан жарылардай
Арнайды тілек етіп ана жырын.

Кішкентай ғана менің мақтанышым,
Басыңа бақыт қонып, бақ дарысын.
«Қазақ» деп соғатұғын жүрек керек,
Ұлтыңның болашағын сақтау үшін.

Жетелеп бақытыңа алып келдім,
Аш, ботам, ақ парағын әліппеңнің.
Жаныңды жақсылыққа жалау етіп,
Ғажайып аспанында қалықта елдің.

Қыркүйектің 1-і, 2003 жыл.

ӘЖЕ

Немереңді ойлап күрсінбе, әже,
Жолымды күтіп жүрсің бе, әже?
Келмейді сенсіз ұйқым да менің,
Келмейді сенсіз күлкім де, әже.

Төсіңнен сүйіп еркелеп те едім,
Ар-намысыңды желкен ет дедің.
Қуаныш-тойға ұнаушы еді
Қолымнан жүр деп ерте кеткенің.

Суыңды іштім тұнықтан, әже,
Сырымды сендей кім ұққан, әже.
Арқалап бақтың, табаным жерге
Тимеген күнді ұмытпан, әже.

Сағындым шашым өргенің, әже,
Шалдығып, шаршай көрмегін, әже.
Өзің айтатын астарлы сөздің
Жырымнан көргін өрнегін, әже.

Шілденің 18-і, 1993 жыл.

ЖҰБАНЫШ

Күнім боп, ана, аймала,
Тірліктің күйін ұмыттыр.
Бақытын аңсап қайда да
Үздігіп іңкәр үміт жүр.

Айым боп күзет түнімді,
Шаттыққа бөле.
Шуақты ет.
Ақтарам саған сырымды,
Алдыңа тағы жылап кеп.

Жұлдызым туса тым жарық,
Болмайды менде үрей шын.
Жанарың жасқа дымданып,
Бағымды іштей тілейсің.

Қасыңа келсем жұбанам,
Қалады жасым іркіліп.
Ертегі сынды бұ ғалам
Кетеді қайта құлпырып.

2003 жыл.

АНА

Анашым менің, анашым,
Айбыным сенсің дара шың.
Мерейім үстем өзіңмен,
Бақытым тапқан жарасым.

Жаныңда жүрсем мұң жатым,
Қадірі шексіз, қымбатым.
Егіз бе деймін Ай, Жұлдыз,
Лайық ана Күнге атың.

Алыстай кетсем қасыңнан,
Жанарың жасын жасырған.
Өзіңді маған ой жалғап,
Сағынам сені, асыл жан.

Тарқамасын деп шаттығым,
Ұсынам жырдың ақ гүлін.
Өзіңе ғана сыр ашып,
Басамын көңіл аптығын.

Жанымның сенсің базары,
Бағымның сенсің ажары.
Анашым, саған жетпейді-ау
Ғаламның барлық ғажабы.

Соғады сен деп тамырым,
Өмірді сен деп таныдым.
Жүрегін жайған жолыма
Өзіңсің, ана, Тәңірім.

Қазанның 26-сы, 2002 жыл.

ӘКЕ ТІЛЕГІ

Қызғалдағым, қызым-ау,
Тұла бойы тұңғышым!
Азабы көп ақынның
Биік ұшыр жыр құсын.
Түн ішінде жыр жазып,
Жүрегіңмен әлексің.
Бақытың мен бағыңды
Жырдан іздеп жүрмісің?

Үміт артып өзіңе,
Қыраным деп баптадым.
Мен жетпеген биіктің
Аңсап жүрмін ақ таңын.
«Ақын болам, көке», — деп,
Еркелейсің құлыным,
Мақсатыңның төрінен
Бақытыңның тат дәмін.

Шығар болсаң биікке,
Шыққандығым менің де.
Бой тасалап ауырдан,
Әуес болма жеңілге.
Талабыңа сенгін де,
Құзар шыңды көздегін,
Құба жонмен таласқан
Төбелерден көрінбе.

Қызғалдағым, қызым-ау,
Тұла бойы тұңғышым!
Азабы көп ақынның,
Биік ұшыр жыр құсын.
Түн ішінде жыр жазып,
Жүрегіңмен әлексің.
Арманыңа жет, балам!
Мекен болсын нұрлы шың.

1991 жыл.

ҚАБІР БАСЫНДА

Тірліктің қайтем сөз қылып
шыңын, адырын,
Таптырмай кетіп, өтті ғой, әке, қадірің.
Өзің боп менің мұңыма құлақ асатын
Жаныма жақын көретін жалғыз қабірің.

Сипаймын келіп мүрдеңнің әрбір кірпішін,
Тылсым күш емдеп жазардай
көңіл қыртысын.
Шаршаған шақта тас-талқан еткім келеді,
Ақылдан асып, шыдамның
шымыр құлпысын.

Не дейсің, әке?
Қолдар ма ең ісін балаңның?
Өтуде жылдар, өтуде зырлап сараң күн.
Аңсарым ауған арманнан қалды көңілім,
Тұсалып мұңға, мазасыз ойға таландым.

Сүйеніш болар алдымда менің аға жоқ,
Қалмайын деймін дұшпанға,
досқа таба боп.
Орынды ойға үмітім жетпей жүрсе де,
Соңыма, әке, жүрейін деймін пана боп.

Азап пен мұңнан арылар, әке, бар ма күн,
Оралса деймін жеткізбей

жүрген арманым.

Сеземін менің алдымда атар таң барын,
Білмеймін, әке, қалғанын.

Тамыздың 31-і, 2002 жыл.

ЖАРЫМА

Еркелет мені баладай,
Қолыңнан келсе, жан жарым.
Жоғыңа келем қарамай,
Сезсем де тағдыр салмағын.

Өмірден алған үлесім –
Жарыма болдым сүйікті.
Сол сезім қанша, білесің,
Келеді жеңіп күйікті.

Біреулер жатса ойланбай,
Бақытқа батып белшеден,
Тойымыз қалды тойланбай,
Дәмете күткен ел сенен.

Өмірдің онсыз мәні не,
Ойладық қамын баланың.
Ілесіп көптің әніне,
Соңынан кетіп барамын.

Бағытым менің – адамдық,
Мақсатым еді биік шың.
Көрмейін ешбір жамандық,
Жүрейін шалқып, сүйіктім.

Кеудемнен жарып жыр тусын,
Арманым қақсын қанатын.
Тұғырым гүлдей құлпырсын
Есімім мәңгі қалатын.

Қыркүйектің 15-сі, 2001 жыл.

ЖЕТІМ КӨҢІЛ

— Жылама, досым.
Несіне сонша жыладың?
Шаршадың білем, жылауға келмей тұр әлің.
Айтшы, Айнам, маған,
біреулер өкпелетті ме? —
деп, жылап жатқан досымнан
келіп сұрадым.

— Анашым, — деді қамығып,
терең күрсініп, —
Анашым енді түсіме бүгін шын күліп.
Жете алмай қалдым,
ғайып боп кетті тағы да,
Қолымды соза жүгіріп едім ұмтылып.

Өмірде ажал қалдырды мені анасыз,
Жанымды қинап күндерім өткен панасыз.
Көңілге жетім үйдегі өгей шешемнің
Қарғысы қатты өңменнен өткен қара сыз.

Анадан асыл, анадан ұлы жан бар ма,
Тербеткен ұзақ ақ сүтін беріп тандарда.
Бақытсыз жанмын анасыз өткен арманда,
Көңілім орта опасыз мынау жалғанға.

Жетіммін, жаным,
мұң сіңген отсыз жанарым,
Балалық қашып, айтылмай кеткен бал әнім.

Анасыз өмір – жарығы сөнген тіршілік,
Өзіңді, досым, бақытты жанға балағын.

Іздеймін әлі, үкілі үміт сөнбейді,
Қаһарлы тағдыр сұсына көнбе, көн мейлі.
Кеудемде бірақ анаға деген махаббат
Сөнбейді білем, сөнбейді, мәңгі сөнбейді.

Кетті ғой менен алыстап асыл жыр-әнім,
Қаралап кетті сәбидің көңіл бұлағын.
Екінші анам бөлгенде бізден баласын,
Ардақты, қамқор анамның орнын ұғамын.

Анаңның бары — бақыттың бары үйінде,
Бақытым сөнген,
жабырқау тартқан күйім де.
Босаға ғана мелшиіп тілсіз тұр өне,
Анамды көрге шығарып салған күйінде.

Жапанда жалғыз қалғандай болам аңырап,
Ойларға шомам, атпайды сонда таң ұзақ.
Көзімнен кетпей тұрады әр кез бұрышта
Анашым жатқан ақ мамық төсек қаңырап.

Суреті міне.
Ұқсай ма маған? — деді де,
Жылады тағы, өксіді ұзақ егіле.

— Ұқсайды екен... —

дедім мен ессіз күйімде,
Суретке жатты тамшылар кезек төгіле.

Қаңтардың 20-сы, 1993 жыл.

ҚАЙЫРШЫ АНАНЫҢ МОНОЛОГЫ

(Мен базардың жанында қайыр сұрап отырған бір ананы көргім. Құшағындағы жас баласына қарап күбірлеп сөйлеп отыр. Ана жүрегінің қайғысын өзінен басқа кім түсінеді дейсің...)

Жылама, балам, жылама,
Түрткілеп тамақ сұрама.
«Тоқ бала» сенің жайыңды,
Мұңыңды және ұға ма?

Жоқшылық алды ноқталап,
Ашылған бір күн жоқ қабақ.
Іздеймін қоқыс жәшіктен
Қалдығын нанның көп қарап.

Алақан жайып халықтан
Сұраудан жоқпын жалыққан.
Тапқаным сенің аузыңда,
Тоймайсың артық қалыптан.

Ей, адам, берші құдайы,
Осы ғой тірлік ұдайы.
Бақытсыз жандар едік біз.
Қайыршыланған шынайы...

Заманның түтел есебі,
Бақыт күн қайда кешегі.
Арақпен жолдас боп жарым,
Маңдайым соры бес елі.

Құлыным үшін құлшынып,
Өлмеспін, етем тіршілік.
Ит жанды екен адамзат,
Ойлаймын терең күрсініп.

О, Тәңір!
Неткен сұсты едің,
Анаға жүріп үстемің.
Балаға деген махаббат,
Құдірет, қандай күшті едің.

Жылама, ботам, сәл шыда,
Дәл біздей мына жалшыға
Тастар-ау ұсақ тиынын,
Жанашыр адам бар шығар.

Тағдырым менің шырғалаң,
Бағымды заман ұрлаған.
Әлі де, балам, сен үшін
Дайындап «сыйын» тұр маған.

Ақылды менің, алтыным,
Анаңды ая, жарқыным.
Жылама!
Жаздай жадырап,
Күлетін сенің бар күнің.

Шілденің 10-ы, 1992 жыл.

ТҮС

Ф.Оңғарсыноваға

Шын ақын болу қайда маған әлі,
Алыс қой жыр-мұхиттың жағалауы.
Түсімде сені жиі көрген сайын
Арманның үміт таңы ағарады.

Өлеңнің көк теңізін жүздім келіп,
Сезімнің гүлтұмарын үздім берік.
Шабыттың көз ілеспес тұлпарына
Мінгіздің қолыма әкеп тізгін беріп.

Қиялдың қия шыңы қашпай менен,
Сан сапар тағдырыма бастайды өлең.
Дүркіреп топ ішінде келіп жүрмін,
Қанжығам құр болғанмен бас бәйгеден.

Жырым мен арманымды тең ұшырдым,
Өнерден сеніміңмен төр ұсындың.
Мен сенем құдіретіне өлеңімнің,
Өзің тік желкен туын жеңісімнің.

Тамыздың 3-і, 1993 жыл.

АҚЫН АҒА

М.Мақатаевқа

Ақын аға!
Отырмын күйім келмей,
Жазғанымды мүсіркеп, бұйым көрмей.
Қасарысқан тағдырдың қас-қабағы
Маған ғана тас болып түйілгендей.

Ақын аға!
Жазбаған жырларым көп,
Бір жағым мұз, шарпыса бір жағым от.
Жүрегіме қатталып жатыр бәрі,
Оянбайтын мәңгілік мұңдарым боп.

Ақын аға!
Айтпағым емес бұлар,
Көңілімнен кетпейтін көмескі бар.
Сен аңсаған ақиқат, асыл арман
Маған да, аға, бұл күнде елес бұлар.

Сынап сынды бермейін сезімге бой,
Тіршіліктің тірегі төзімде ғой.
Несіне мен жаныңды толқытайын,
Сенің де, аға, өз мұңың өзіңде ғой.

Ерік берем бір ауық өкпеге де,
Қаламымды малмақпын кекке неге?
Демеу күткен кезімде жырларыңнан
Көп қараймын сен жатқан көк төбеге.

Мамырдың 27-і, 2003 жыл.

АРНАУ

(«Мәдениетті қолдау» жылына арналады)

Шаттықпен есік ашып жаңа ғасыр,
Гүлденіп кірді міне далаға шыр.
Бұл жылы Мәдениет көшті бастап,
Үшінші мыңжылдыққа бара жатыр.

О, елім!
Көтерілсін еңсең бүгін,
Далаңның, төсіңе бас, терсең гүлін.
Киелі домбыраның үні жетсе,
«Сарыжайлау»,
«Сарыарқа» боп теңсел бүгін.

Өнерді бағалайтын дана қауым,
Оларға керек емес паң атағың.
Тәттімбет, Құрманғазы, Дина деген —
Айбынды асқақтаған Алатауың.

Бабаңның айналмағай аты ермекке,
Атақты айтпаймын мен әпер деп те.
Нұрғиса, Шәмшілердің құдіретін,
Халайық, ту ғып әр кез көтер көкке!

Жаппайды тарих беті шын асылды,
Қалайша ұмытарсың Күләшінді.

Бибігүл, Роза болып болашаққа
Танылып, кеңге жайдың құлашыңды.

Данышпан ақының бар Абай деген,
Тең еткен терезеңді талайменен.
Ақынның ұлылығы сол болмай ма,
Ұлтыңды таныта алса алайда өлең.

Биім де, көсемім сен едің, елім,
Айтыссам аққан судай төгілемін.
Сен тудың, дана халқым, рух беріп,
Біржан сал, Ақан сынды серілерің.

Самал боп сағыныштай тұрған есіп,
Қазынаң жетелі өскен ұлға несіп.
Жүрегің кіп-кішкентай, халқым, сенің
Гауһардай асыл, шырын жырға бесік.

Жанбасам жалын болып, қуарғаным,
Өнерге, өнегеге құмар жаным.
Орындау ата-баба өсиетін —
Бұл менің тірліктегі ұлы арманым.

Мамыр, 2000 жыл.

Жамбылдың да жан жолдасы
домбырасы емес пе,
Кеше ғана кешіп өткен
сұрапыл сол белесте.
Сара еді ғой теңсіздіктің
мұңын айтып зарлаған,
Болмайтындай демеу болған
домбырасы демеске.

Қасиетті күміс көмей әнім менің —
домбырам,
Жүрегімді тербеді үнің,
қаным менің — домбырам.
Ұрпақтарға табыс еткен
бабалардан қалдың сен,
Көнелердің көзі болған,
өзі болған домбырам.

Қазақпын деп айта аламын,
Домбыраммен қазақпын,
Уақытпен бір көтерген
ауыр жүгін азаптың.
Көкейдегі толассыз жыр
домбырама арналды
Әрбір үйдің төріндегі
тұмарындай қазақтың.

Қыркүйектің 19-ы, 1991 жыл.

ТОЙҒА АРНАУ

(Шелек ауданының 70 жылдығына)

Туған жерім — ақ бесігім, киелім,
Табынатын Тәңірім — сен, сүйерім.
Сенсің — менің өмірімнің бастауы,
Сенсің — жұмақ, қасиетті тірегім.

Жетісуым, жұпары ескен жерім гүл,
Қуанышқа бөленсінші елім бір.
Келіп жатқан жетпіс жасқа ауданы
Шелек деген құт дарыған жерім — бұл.

Бақай атты ер еңселі тауы бар,
Тамылжыған табиғаты, бауы бар.
Жол-жөнекей ат басын бұр, жолаушым,
Әуелеген ән де, дәм де табылар.

Шелек деген — ырыс біткен құтты жер,
Сырын шертсем, тарих жатқан түп-түгел.
Ғасырлардан қалған өшпес белгі бар,
Құдірет жоқ жан жарасы бітті дер.

Білсең, ұрпақ, міне саған керегі,
Қазақ деген батыр туған ел еді.

Қасиетті Райымбектің бастауы
Еске түсер, көрсем Ойрантөбені.

Шырын ауа.
Жері гүлге көміліп,
Асы жатыр төрт түлігін емізіп.
Шет елді де мойындатқан көркімен:
«Пай-пай, шіркін, кереметі-ай», — дегізіп.

Өзенім бар.
«Бартоғай» су қоймам бар,
Қалам алсаң қалықтайды ой заңғар.
Туған жердің қуанышын бөлісіп,
Бәйге, көкпар, қыз қуу бар, тойлаңдар.

Туған елім, өшпейтұғын атың бар,
Сенен туған Төлен сынды батыр бар.
Мақаның бар — қара сөздің зергері,
Өлең жазған Құсайындай ақындар.

Мойындады іскерлігін, көп күшін,
Елі үшін ер еңбегін етті шын.
Арқасында Құдайберген әкімнің
Ауданының тойлап жатыр жетпісін.

Қуан, елім!
Жайна гүлдей, шаттанғын,
Тартар сыйы таусылмасын ақ таңның.

Тәуекел деп ен төріне жетпістің
Ғасырлардың тоғысында аттандың.

Туған жерім!
Жайна, жасар сен бүгін,
Асқақтай түс, жоқ ешкімнен кемдігің.
Құтты болсын қуанышың, думаның,
Бұзылмасын татулығың, елдігің!

1999 жыл.

МАЗМҰНЫ

Бірінші бөлім.

МЕН СЕНІ СҮЙЕДІ ЕКЕМ

Махаббат	4
«Жалт бұрылып қарадың да...»	5
«Егер мені шып сүйсең...»	6
Ұнату	7
Ғашықпын	8
«Сезімге табыңдың ба?...»	9
Алғашқы махаббатқа.....	10
«Есіме оралады...»	11
«Жыр боп түн жүрегімде жаттайтындай...»	12
«Шынымен-ақ сен маған сенбеймісің...»	13
Қызғаныш	14
«Сен менің арманымсың бұйырмаған...».....	15
Қыз жүрегі	16
Сыңар қайың.....	17
«Бұрын мұндай болатынын кім білген...».....	18
Кінәлау.....	19
«Не деген жүрексіз ең...»	20
«Бақытты бол...»	21
Оралмадың.....	22
Екі тағдыр	23
«Мүмкін бе сүю өзгені...».....	24
Мен сені сүйеді екем.....	25
«Жырақта жүрмін...»	26
Сағындым.....	27
Аққуларым-ай	28
«Жырым болды коңілдің алдағаны...».....	30
«Махаббатты жырыма тірек етем...»	31
«Сүйем сені...».....	32
«Алғашқы махаббат бәріненде тәтт...»	—
«Мен саған құс боп ұшып жетсем бе екен...».....	—
«Махаббат бар жерде тәттілік болсын...».....	—

Екінші бөлім.

ӨМІР ӨРНЕКТЕРІ

«Мен жайында не білсін мына адамдар...»	34
Жиырма жас	35
Бақытымды іздеп жүрмін.....	37
«Налыма, жүрек, қамығып...».....	38
«Төсектен түртіп ояттың мені, жырларым...»	39
«Жырды сүйем...».....	40
«Өлеңнің іздеп өткелін...».....	42
«Түңілген шақта ұғатын мені жыр ғана...».....	43
«Жүретін сәтте гүл жиып...»	44
«Өмірім текке өтпесін деп...»	45
«Ақын деген – Өнердің бәйгесінде сәйгүлік...» ..	46
Көшеде.....	48
Сен мені түсін.....	49
Бақыт деген.....	50
Түн	51
«Өмір – бәйге...».....	52
«Білсеңдер ғой...».....	54
«Бүгін менің көңілім алабөтен...»	55
Қайрау	56
«Жақсылар үшін мына өмір...»	57
«Өмір деген секілді диірменнің тасындай...»	58
Отызға келдім.....	60
«Алып шыңдар!..»	62
«Тауды аңсаймын...»	63
«Әуелеп ән-күй қанатын көкке қаққанда...»	64
Көктем	65
Жүрегім бар...	66
«Мені, жарым, күн дегенің — ..»	67
«Ойыншыққа таласқан бала сынды...»	68
Қараша.....	69
«Қалай-қалай өзгереді бұл әлем...».....	70
«Шаршадым, балам!..»	71
Арман.....	72

«Дәрменсізбін алдыңда тағдырымның...»	73
Тағдыр.....	74
«Қарашы...».....	75
«Жыла тағы...»	76

Үшінші бөлім.

АРНАДЫМ САҒАН

Қыздарға.....	78
Жігіттерге	80
Жұбайларға тілек	81
Ана тілегі	82
Думанға.....	83
Әже.....	84
Жұбаныш.....	85
Ана.....	86
Әке тілегі	87
Айырылу	89
«Жас едің, әке...»	90
Сағыныш	91
Қабір басында	92
Жарыма.....	94
Жетім көңіл	95
Қайыршы ананың монологы	97
Түс	99
Ақын аға	100
Арнау.....	102
Домбырам.....	104
Тойға арнау	106

Зекен Әбдіқожаева

ҚЫЗ ЖҮРЕГІ

Өлеңдер

Редакторы – Б.С.Қошым-Ноғай

Басуға 15.02.2006 қол қойылды.

Қалпы 70x90¹/₃₂. Қағазы офсетті.

Қаріп түрі «DS Baltica». Шартты баспа табағы 7,0 б.т.

Таралымы 500 дана. Тапсырыс №91

«Полиграфсервис» ЖШС. Алматы қаласы,
Зеленая көшесі, 13 «А», тел.: 8 (727) 233-32-53



Зекен

ӘБДІҚОЖАЕВА

*Қыз
жүрегі*